

Energidepartementet

HØRING AV FORSLAG TIL NY LOV OM NORGESPRIS OG STRØMSTØNAD TIL HUSHOLDNINGER – HØRINGSUTTALELSE

Innledning og hovedkonklusjon

Energidepartementet har sendt et forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad på høring, og Naturvernforbundet avgir herved en høringsuttalelse.

Kort oppsummert ber Naturvernforbundet om en annen modell for å kompensere husholdningene for høye strøm- og fjernvarmepriser. Både strømstøtteordningen og Norgespris reduserer husholdningenes økonomiske incentiver til effektiv energibruk. Isteden bør det innføres en ordning som innebærer at staten betaler husholdningen et flatt beløp, uavhengig av faktisk forbruk, justert for prisen i det aktuelle prisområdet. Flere aktører har foreslått varianter av løsninger med flat tilbakebetaling.

Dersom Norgespris innføres og strømstøtteordningen videreføres, ber Naturvernforbundet om at ordningene ikke skal gjelde for hytter, og at det innføres et makstak for støtte som er vesentlig lavere enn det laveste alternativet som er beskrevet i høringsnotatet. Vi ber i så fall også om at begge ordningene evalueres grundig våren 2026 og alternative ordninger utredes, slik at det kan gjøres endringer fra etterfølgende vinter.

Nærmere drøfting

Regjeringens forslag om strømstøtte og Norgespris kan gi nødvendig forutsigbarhet for mange, men mangler virkemidler som stimulerer til strømsparing, og har uheldige fordelingsmessige effekter. Vi finner det oppsiktsvekkende at høringsnotatet til denne saken ikke presenterer og drøfter alternative løsninger som kan vurderes opp mot hverandre. Se også [uttalelsen fra Regelrådet til denne saken](#), som etterlyser en bedre utredning sett i lys av blant annet behovet for strømsparing.

Et bredt flertall i Stortinget har vedtatt mål om at strømforbruket i bygg skal reduseres med 10 TWh innen 2030. Ifølge NVEs siste kraftmarkedsanalyse er vi ikke i rute til å nå dette målet, og med effektene av Norgespris vil sannsynligheten for måloppnåelse uten nye grep svekkes ytterligere. Målet om strømsparing er viktig for å framskaffe nok kraft for å fase ut bruken av fossil energi og å skape grønn omstilling. Om det nye forbruket skal baseres på ny kraftproduksjon fra vind- og vannkraftverk, vil det oppstå store konflikter med blant annet naturverdiene. Målet om å spare 10 TWh strøm er krevende å nå, særlig uten tydelige prisincentiver. Rapporten [Virkinger av Norgespris](#) fra THEMA Consulting (februar 2025) viser at strømforbruket i husholdningene vil øke betydelig med strømstøtte og Norgespris sett i forhold til en situasjon der strømprisen ikke reduseres gjennom offentlig støtte.

Naturvernforbundet anerkjenner behovet for forutsigbarhet i strømkostnadene, særlig for sårbare grupper, men mener dette kan løses på bedre måter. Naturvernforbundet ønsker et strømstøttesystem til husholdningene basert på følgende prinsipper:

- Ordningen skal ha god sosial fordelingseffekt.
- Støtten bør utbetales til innbyggerne som et flatt beløp, uavhengig av faktisk forbruk, noe som vil opprettholde insentivene til strømsparing. Støttebeløpet (strømbonusen) må kobles til prisområde.
- Naturvernforbundet ønsker ikke strømstøtte til hytter.

En ordning med flat tilbakebetaling justert for strømprisen i prisområdene vil opprettholde prisinsentivene og dermed dempe behovet for strøm totalt sett og i tillegg bidra til en bedre utnyttelse av strømsystemet gjennom at forbrukerne må betale ekstra mye når etterspørselen er størst. Den som har et stort forbruk, får ikke mer offentlig støtte enn den som er flink til å holde forbruket nede. Det er flere som har kritisert regjeringens strømstøtteordninger og peker på et alternativ med flat tilbakebetaling, blant annet [økonomiprofessorene Diderik Lund og Knut Einar Rosendahl](#).

Departementets høringsnotat oppgir tre alternative forslag til forbrukstak for å få Norgespris eller strømstøtte, nemlig 3000, 4000 eller 5000 kWh per måned. Vi finner det oppsiktsvekkende at departementet ikke foreslår lavere tak. Ifølge høringsnotatet var det bare 20,9 prosent av husholdningene som hadde et forbruk som oversteg 3000 kWh i én eller flere måneder i 2024. Beregning utført i regi av prosjektet FAIRPOWER viser at det nesten ikke er synlig forskjell mellom å velge 3000 eller 5000 kWh som forbrukstak, i og med at det er så få som har så høyt forbruk.

Dersom regjeringens foreslått strømstøtteordninger gjennomføres, mener Naturvernforbundet at det vil være rimelig å sette forbrukstaket omtrent likt månedsforbruket av strøm og fjernvarme til en gjennomsnittshusholdning, altså om lag 1400 kWh. Dette vil i så fall opprettholde et visst prisinsentiv for en større del av husholdningene når det er størst knapphet på strøm og de samfunnsmessige gevinstene av redusert forbruk er størst. Et lavere forbrukstak vil også gjøre at en mindre andel av støtten deles ut til husholdninger med et høyt forbruk, noe som vil ha en positiv fordelingseffekt, i og med at det er en tydelig sammenheng mellom inntektsnivå og strømforbruk.

Naturvernforbundet er også tydelig på at hytter (fritidsboliger) ikke må omfattes av strømstøtteordningene. Mange hytter er ressurskrevende med tanke på både areal, energi og andre innsatsfaktorer, og det er grunn til å anta at det er en sterk korrelasjon mellom inntekt og besittelse av store hytter med høyt strømforbruk. Vi mener det er feil at staten skal subsidiere et slikt luksusforbruk, og for oss er det åpenbart at prisinsentivene må få virke fullt ut for å dempe strømforbruket her.

Som nevnt støtter ikke Naturvernforbundet dagens strømstøtteordning eller forslaget om Norgespris, men ønsker heller en annen modell, basert på flat tilbakebetaling. Dersom Norgespris likevel innføres og strømstøtteordningen fortsetter, ber vi om at det i loven legges inn et punkt om at begge ordningene må evalueres grundig våren 2026 og alternative ordninger utredes, slik at det kan gjøres endringer fra etterfølgende vinter som sikrer bedre måloppnåelse på energisparing og effektiv energi- og effektbruk.

Innføring av Norgespris og videreføring av strømstøtteordningen vil kreve enda sterkere virkemidler for å innfri målet om å spare 10 TWh strøm i bygg innen 2030 enn i en situasjon med flat tilbakebetaling eller ingen støtte. Vi ber regjeringen ta hensyn til dette for at målet skal kunne innfris.

Vi er også bekymret for den kombinerte konsekvensen av flat strømpris og det nåværende effektregimet, som gir svake insentiver til å flytte forbrukstopper til mindre belastede perioder i strømnettet. Disse insentivsystemene bør ses i sammenheng, og dersom Norgespris innføres, vil det bli enda større behov for virkemidler som faktisk flytter effektforbruk til de minst belastede periodene.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Truls Gulowsen', is placed over a light blue rectangular background.

Truls Gulowsen
leder